

Valašský soubor

KAŠAVA

89. beseda u cimbálu

Lukov 22. října 2022

*Jubilanti tančí, hrají
a zpívají jubilantce
aneb*

*Kašava a Bartošův soubor
šandrlují Věře Kovářů
k devadesátinám*

Členové Bartošova souboru písní a tanců, Slovákého krúžku Zlín (dnes Vonica) a pěveckého sboru Lúčka na zájezdu do Anglie, 1956

Kašavští „ogaři“ na velikonoční obchůzce u Věry Kovářů, Zlín 1982

Vážení hosté,

první z dlouhé řady besed u cimbálu uspořádala Kašava již před více než čtyřiceti lety. Brzy se z nich staly svěbytné události, na něž záhy upozornil v periodiku Národopisné aktuality přední český etnograf Ludvík Kunz a přiřknul jim přídomek Lukovská setkání s folklorem. Dlouhá desetiletí jsme dvakrát ročně připravovali další a další besedy věnované významným osobnostem, jubileím či rozmanitým tématům spjatým s lidovými tradicemi. A jak už to bývá, staly se pro nás něčím jistým, všedním, samozřejmým. Vůbec jsme netušili, že se v určitém okamžiku změní jen na „Setkání s folklorem“ – když jsme museli opustit lukovský sál a přestěhovat naše akce do Fryštáku. Ještě překvapivější pak bylo, když ubyla i ta „setkání“ – když jsme během kovidových restrikcí zůstali zavření ve svých domovech. Ne nadarmo se říká, že člověk neví, co má, dokud o to nepříjde. O to víc si dnes vážíme toho, že Vás můžeme přivítat na Lukovském setkání s folklorem jako za starých časů.

Všechno zlé je pro něco dobré, v našem případě se kvůli pandemii přesunul výroční koncert Kašavy, díky čemuž výjimečně slavíme naše souborové jubileum ve stejném roce jako druhý ze zlínských valašských folklorních kolektivů – Bartošův soubor. Setkávají se zde tedy dva jubilanti, aby společně popřáli své dlouholeté choreografce PhDr. Věře Kovářů. Jako narozeninový dárek jsme připravili výběr z jejích tanečních čísel, který představí jak aktuální členové obou souborů, tak dřívější generace tanečníků a muzikantů. Ti všichni s paní doktorkou prožili krásná léta svých životů a dnes na ně, společně s Vámi, chtějí zavzpomínat. Přeje- me Vám tedy příjemnou zábavu na našem tolik očekávaném Lukovském setkání s folklorem!

VS Kašava

Věra Kovářů a zlínské soubory

Co činí folklorní soubor jedinečným, zapamatovatelným, „svým“? Z části jsou to jistě tanečníci a muzikanti, zkrátka jeho členové. Neméně důležitým je i vedoucí, vůdce, ten, který udává a udržuje směr, jakým soubor kráčí. Snadno bychom však mohli opomenout osobu, která divákům zůstává skryta. Na vystoupeních netančí, nehraje ani nezpívá, na zkoušky chodí také jen občas a mohlo by se zdát, že toho v podstatě mnoho nedělá. Nemůžeme však být dále od pravdy. Osoba choreografa je stěžejním článkem každého úspěšného souboru, a to nejen folklorního. V kontrastu s krátkými návštěvami tanečních zkoušek stojí desítky hodin jeho práce při hledání, výběru, nastudování a zpracování materiálu tanečního i písňového, často také úvahy o vhodném oděvu a s tím spojené bádání v krojových depozitářích muzeí. Jaké štěstí měly Bartošův soubor a Kašava, když se jim dostalo nadané choreografky, která je navíc fundovanou odbornicí, a především je to vždy pozitivně naladěná, mimořádně energická, pohotová a dobrosrdečná žena. Řeč je samozřejmě o PhDr. Věře Kovářů, která letos v květnu oslavila krásných devadesát let. Její čínorodý život by vydal na knihu, shrneme zde tedy velmi stručně některé jeho důležité milníky. Po maturitě na gymnáziu v Brně (1950) vystudovala Věra Kovářů na brněnské filozofické fakultě obory národopis, hudební věda (1950–1954, PhDr. 1978) a muzeologie (1967–1968). Byla zaměstnána v Krajském domě kultury v Brně (1954–1956), v Krajském vlastivědném ústavu ve Zlíně (1956–1961) a v Moravském muzeu v Brně (1961–1969). Od roku 1969 až do svého odchodu do penze pracovala v Památkovém ústavu v Brně, spolupracovala ale také např. na natáčení rodinného snímku *Děda* (2016), konkrétně na historických částech filmu popisujících život na tradiční valašské vesnici. Jako spolupracovnice někdejšího Státního ústavu pro lidovou píseň (dnes Etnologický ústav AV ČR) zapisovala lidové písně, tance a sloves-

Věra Kovářů na školení pro vedoucí a členy folklorních souborů, Otrokovice 1955

ný folklor ve Slezsku, na Valašsku, Rosicku-Oslavansku, Brněnsku a na Zlínsku. Své znalosti lidového kroje využila při navrhování krojového vybavení řady souborů. Autorsky připravila množství rozhlasových pořadů s folklorní tematikou i vzpomínkových programů věnovaných významným sběratelským osobnostem, podílela se na přípravě Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici či v Brně, Rožnovských slavností, festivalu Brněnsko zpívá a tančí ad.

Spolupráce Věry Kovářů se zlínskými soubory začala v prosinci roku 1955, kdy tato mladá absolventka národopisu a hudební vědy přijela do Otrokovic školit členy a vedoucí folklorních souborů z celého okresu. Někteří z nich dosud znali lidový tanec jen z nácviků nejrůznějších folklorních kolektivů a na tomto semináři jim najednou Věra Kovářů ukázala systém zkoušek zahrnující rozcvičku, taneční „študýrku“ konkrétních kroků a také scénické zpracování tanců v podobě zpracovaných choreografií. Právě na tomto školení se dohodla se členy Bartošova souboru na další spolupráci. Již v dalším roce, 1956, nastoupila do Krajského vlastivědného ústavu do Zlína a díky tomu mohla spolu s manželem začít pravidelně docházet na zkoušky Bartošova souboru. Zde působila nejen jako tanečnice a zpěvačka, ale také jako autorka choreografií. Když o pět let později přesídlila pracovně do Moravského muzea v Brně, nezanevřela na „Bartošáky“ a kdykoli bylo potřeba, přijela do Zlína nacvičit své nové dílo. Roku 1972 jí oslovili blízcí přátelé, bývalí tanečníci Bartošova souboru Libuše a Jiří Perůtkovi, a požádali ji o pomoc se stavbou repertoáru nově vznikajícího souboru Kašava. Nikdo z nich asi tehdy netušil, jak plodná a dlouhodobá spolupráce je čeká. Paní doktorka začala souboru nejen tvořit neotřelé a umělecky hodnotné choreografie, jež byly současně „autentické“ po taneční, hudební i krojové stránce. Stala se také milým společníkem na akcích souboru, ať už to byly besedy u cimbálu, nebo třeba zahraniční zájezdy. Výčet jejích choreografií a scénických kompozic pro Kašavu je dlouhý, pestrý tematicky, oblastně i tanečně a věříme, že ještě není uzavřen.

*Věra Kovářů na bále VS Kašava,
Lukov 1982*

Seznam choreografií Věry Kovářů

Bartošův soubor

Fašánek na Valašsku (1958)

Svatební gúlaná a prodávání nevěsty ze Zlínska (1959)

Stará uherská (1960)

Řemeslnické tance (1965)

V tom klobuckém háji – stará uherská (1970)

Křižáky z Valašska (1970)

Za vodů, za vodů – točená ze Vsacka (1983)

Vítaj, voděnko čistá – tance z okolí Březůvek (1984)

Valašský soubor Kašava

Fašánek na Kašavě (s Jindřichem Kovářů a manželi Perůtkovými) (1973)

Dožatá z Valašské Polanky (s Jindřichem Kovářů) (1978)

Stará uherská (1980)

O šátek – tance z okolí Luhačovic (1981)

Dvoják s trojákem (1981)

Tance z Rusavy (1982)

Na ten fojtův dub – valaský z Jasenice (1982)

Pyšná Hanka – stará uherská (1986)

Jaro a láska – svita z jižního Valašska na počest Hynka Bíma a Jiřího Košelky (obsahuje mj. tance *Když milují jednu dva* a *Já su malý pacholíček*) (1996)

Aj, spánembohem, kamarádečky – svatební stará uherská (2000)

Čeladenský (2006)

Pilky (2006)

Pásal bych ovečky – zbojnické točené (2007)

Požehnaný (2007–2008)

Zatancuj si, moja nejmilejší – požehnaný a starodávny (2012)

Rajdovák a rajdovačka – tance z luhačovického Zálesí (2017)

Bartošův soubor

Bartošův soubor byl založen na jaře roku 1952 jako Bartošův starozlínský krúžek při Osvětové besedě v tehdejší Gottwaldově. Za cíl své práce si zakladatelé zvolili myšlenku vracet kraji umění, které bylo před lety živé, zaujmout veřejnost písňovým a tanečním dědictvím, zvyky a dalšími projevy lidové kultury na Zlínsku. Základním východiskem pro uměleckou tvorbu se staly sbírky zlínského rodáka, významného národopisce, dialektologa a pedagoga Františka Bartoše (1837–1906).

Soubor zpracovává zvykosloví, tance a písně nejen ze Zlínska, ale také z dalších oblastí Valašska a luhačovického Zálesí. S taneční složkou v průběhu let spolupracovala řada profesionálních choreografů, kteří pro soubor vytvořili bezpočet umělecky hodnotných a divácky atraktivních choreografií. Tyto taneční kompozice podtrhují zdařilé hudební úpravy z pera hudebního pedagoga Aloise Skoumala, jehož jméno nese ve svém názvu současná cimbálová muzika doprovázející soubor. Jejím primášem je Vojtěch Kovařík, dnes ji však uslyšíte pod pomyslnou taktovkou Jana Vičíka.

Bartošův soubor se v průběhu svého fungování zúčastnil mnoha festivalů jak v České republice, tak v zahraničí, kde byl mnohokrát oceněn. V posledních letech to byly zájezdy do Portugalska, Číny nebo Turecka. Soubor pravidelně pořádá besedy u cimbálu a Valašský bál v Kongresovém centru ve Zlíně. Rovněž se podílí na organizaci Mezinárodního festivalu dechových orchestrů a folklorních souborů (FEDO) ve Zlíně. Letos si Bartošův soubor připomíná své 70. výročí založení, které oslaví 27. listopadu 2022 galavečerem v Městském divadle ve Zlíně.

89. beseda u cimbálu

Lukov 22. října 2022

*Jubilanti tančí, hrají a zpívají jubilantce
aneb Kašava a Bartošův soubor štandrlují
Věře Kovářů k devadesátinám*

Program

1. Gúlané ze Zlínska	Bartošův soubor a dřívější generace
2. Jede syneček	CM A. Skoumala, zpěv Tereza Preiningerová
3. Za vodú, za vodú	Bartošův soubor
4. Á á á, každá žena zlá	CM A. Skoumala
5. Nad Březůvkama	Bartošův soubor

Dialog s oslavenkyní I

6. Ej, koně, koně	CM Kašava
7. Valaská z Polanky a Lužné	VS Kašava – dřívější generace, CM Kašava
8. Svatební písně z Jasenné	CM Kašava
	zpěv Lenka Mrlinová, Martin Peprník

Dialog s oslavenkyní II

9. Dvoják s trojákem	VS Kašava
10. Hory, hory sú	CM VS Kašava
11. Na ten fojtův dub	VS Kašava
12. Stará uherská	VS Kašava

Dialog s oslavenkyní III

13. Štandrlé	Alois Holík a Jaroslav Vyoral
14. Nad Kašavú černé pole	všichni

*Úvodní slovo: Jana Pluhařová
Změna programu vyhrazena!*

*Prosíme diváky sedící na tanečním parketu,
aby si laskavě po skončení programu odnesli židle ke svým stolům.*

Účinkují

Bartošův soubor

Vedoucí souboru: **Dominik Vrba**

Vedoucí taneční složky: **Josef Osička**

Vedoucí CM Aloise Skoumala: **Martin Kubiček**

Primáš CM Aloise Skoumala: **Jan Vičík**

Vedoucí „Old stars“: **Hana Slušíková**

Valašský soubor Kašava

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Umělecká vedoucí CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáš CM VS Kašava: **Vojtěch Vlk**

CM Kašava

Vedoucí: **Rostislav Jež, Pavla Kovaříková**

Primáši: **Jan Vičík, Petr Král**

* * *

Program připravili:

Scénář a režie: **Michal Preininger**

Spolupráce: **Kristýna Kubičková, Magdalena Preiningerová**

Produkce: **VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Kouření je v celé budově zakázáno.

Besedu finančně podpořilo statutární město Zlín

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2022/2023

12. listopadu 2022, Malá scéna Zlín, 10 let s CM VS Kašava

10. prosince 2022, Víceúčelová budova Lukov, 90. beseda u cimbálu

11. prosince 2022, Malá scéna Zlín, Vánoční besídka

24. prosince 2022, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání

4. února 2023, Víceúčelová budova Lukov, 50. valašský bál

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbálu, valašský bál, besídka dětských folklorních souborů a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod:

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě lukovských akcí: dnes tři chlebičky zdarma,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 20% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně, Katka Květiny – sleva 15 % na nákup řezaných a hrnkových květin v prodejně Katka Květiny na ulici Havlíčkova 1561, Otrokovice.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Prémie je vyhlašována na každou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. Tou dnešní jsou **tři chlebičky zdarma**.

Členství v klubu si můžete založit na některé akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu info@soubor-kasava.cz.

K životnímu jubileu Věry Kovářů

Zní to až neuvěřitelně, ale 7. května letošního roku, uprostřed intenzivní práce, oslavila v obdivuhodné fyzické i duševní kondici své devadesátiny PhDr. Věra Kovářů. Životní dráha této výjimečné osobnosti v žádném případě nekoresponduje s tíhou stáří, oslabením postřehu, elánu a entusiasmu. To si jasně uvědomujeme zvláště ve chvílích, kdy vidíme tuto energickou a temperamentní dámu stále vystupovat na nejružnějších odborných seminářích a kulturních akcích. Ženám se prý nemá připomínat jejich postupující věk, ale já mohu dosvědčit, že vypadá stejně svěže a elegantně jako po celou tu dobu čtyřiceti let, co se známe. Při vyslovení jejího jména si široká kulturní veřejnost vybaví drobnou, ale nepřehlédnutelnou osobnost, která je mimořádně čilá a výkonná nejenom při záchraně tradičních lidových staveb v terénu či mezi členy folklorních souborů při tanečních seminářích, ale stále aktivně a zodpovědně naplňuje roli etnografky, památkářky, autorky pořadů a odborné poradkyně napříč regiony naší země. Každodenně pozitivně naladěná, zvědavá, pohotová, všude přítomná a nesmírně pracovitá žena je totiž své práci oddaná tělem i duší. Kam přijde, tam je obklopena přáteli. Svou energii věnuje mladým lidem ve folklorních souborech, starostům obcí, vlastníkům památkově chráněných objektů, všem, kteří za ní přijdou pro radu. Intenzivně pracuje na dokumentaci a záchraně tradičních lidových staveb, pátrá v archivních materiálech i v terénu, aby pomohla uchovat odkaz našich předků dalším generacím. Absolventka národopisu a hudební vědy na brněnské Filozofické fakultě (1950–1954) již od studií tíhla nejen k hudebnímu a tanečnímu folkloru, ale také k lidovému stavitelství a orientovala se také na dokumentaci lidové architektury v terénu. Studium, identifikace a ochrana zmíněných projevů tradiční lidové kultury se staly významnými podklady pro její bohatou publikační činnost, kterou mohla od roku 1969 rozvíjet na někdejší Krajském středisku památkové péče a ochrany přírody v Brně. Jejími kolegy byly takové osobnosti, jako např. Ing. arch. Otakar Máčel, PhDr. Miloš Stehlík, Ing. arch. Vladimír Novotný, stavitelé Augustin Žlábek, Karel Ochman a celá řada dalších, kteří ji zasvěcovali do nelehké památkářské praxe. Věra Kovářů na ně často s velkou úctou vzpomínala. Památkářkou byla dlouhých třicet sedm let a lidové stavby se staly její celoživotní „parketou“. Hned na počátku své kariéry poznala i veškeré strasti při záchraně památek, a zejména památek lidového stavitelství. Zažívala tak nejenom výhry, ale i porážky a nepřízeň. Když jsem se před více než čtyřiceti lety jako mladá adeptka památkové péče poprvé potkala s Věrou Kovářů, nemohla jsem mít lepší učitelku. Doslova mě omráčila svojí vitalitou, nezdolným optimismem a zaujetím pro památky lidového stavitelství. Bylo to velmi nakažlivé. Já jsem v zajetí památkové péče pomalu zestárla, elán mládí se postupem času vytratil, část iluzí vzala za své. Věra Kovářů však zůstala a zůstává po celá léta úplně stejná, přesně taková, jak si ji pamatuji z onoho prvního setkání 4. 10. 1981 na kontrolním dni obnovy památky lidového stavitelství čp. 118 v Tupesích. Vidím ji jako dnes, elegantní dámu francouzského šarmu oděnou s vysokou mírou vkusu, ale s nezbytným „pracovním náradím“ – batůžkem na zádech, v ruce s velkou kabelou se spisy, fotoaparátem a svačinkou a kolem ní ono naprosto nede-

finovatelné fluidum, kterým si dokázala postupně získat i ty nejzatvrzelejší vlastníky památkových objektů – a že jich nebylo málo. Přišla a hned jí bylo všude plno. Při záchraně památek lidového stavitelství, jejichž obnova v rámci hmotného kulturního dědictví patří k nejproblematictější, uplatňovala Věra Kovářů nejenom své etnografické vzdělání, ale i obrovskou míru diplomacie a empatie. V centru její pozornosti nebyla pouze stavba (její struktura či technologie, již byla postavena), ale také lidé, kteří ji postavili a kteří v ní bydleli. Než začala tzv. číst vlastníkově levity, že se dostatečně nestará o svoji památku a nechá ji chátrat, poptala se dědečka po zdraví, zhodnotila úrodu na zahradě a pochválila babičce pěkný šátek, kytky před domem nebo pěknou zástěru. Po takovém entréu byl už jenom málokterý vlastník schopen nějakým způsobem paní doktorce oponovat a vzdorovat. U starostů obecních a městských úřadů zase uplatňovala taktiku cukru a biče. Snažila se je přesvědčit, že původní lidové stavby v jejich obci jsou poklad, který je nutné zachovat. Byla vždy trpělivá a za cennou památku bojovala jako lvice třeba i pár let. Práce v terénu není ale vůbec lehká, je namáhavá a zůstává pravdou, že z terénu často jezdila domů unavená. A když se nedařilo, tak pořád dokola hledala, co udělala špatně. Mívala dlouhé telefonáty s vlastníky památek, se kterými se snažila vyjednávat. Nikdy nebyla nesmlouvavá. Věděla, že dialog s vlastníky a práce v terénu jsou při záchraně památek nezbytné a že jenom tudy vede cesta k jejich záchraně. Umět vyložit všechny argumenty a každý krok zdůvodnit, to je velké umění, které Věra skvěle ovládala. Často to bylo až na úrovni misionářské práce. Jednala s nadhledem, kompetencí a vlídně, ale pomáhala také vlastníkům se získáváním finančních prostředků na záchranu a obnovu památky. Společná práce v terénu při záchraně památek lidového stavitelství na Uherskohradištsku, kde jsme se potkávaly jako zástupci orgánu a organizace státní památkové péče, byla pro mě obrovskou školou života. A že to nebylo snadné, pochopí každý, kdo Věru Kovářů zná. Zpočátku, než jsem si zvykla a než došlo ke vzájemné symbióze, jsem si občas připadala jako na vojenském cvičení. Věra nasadila ostrou turistickou chůzi a už jsme bok po boku rázovaly některou dědinou nebo kopanickými kotáry. V zimě, v létě, v dešti i ve vánici. Nic nás nemohlo zastavit. V létě, když bylo např. po dešti a památka lidového stavitelství se nacházela daleko od cesty v náletové zeleni a vysoké trávě, abychom si zcela nezničily boty, prodíraly jsme se mokrou trávou naboso, s botami v ruce. Na podzim z nás zase padalo bláto takovým způsobem, že řidič autobusu, do kterého jsme nastoupily, nebyl schopen slova. Než se na něco zmohl, Věra Kovářů, s humorem sobě vlastním, ho obdařila milým slovem, líbezným úsměvem, a bylo „vymalováno“. Až po letech jsem pochopila, jak nesmírně je pro každého památkáře práce v terénu důležitá. Zejména práce s vlastníky objektů, protože právě tato osvěta zezdola je pro záchranu památek nezastupitelná a jediné možná. Tuto osvětu Věra celou svou profesní kariéru provozovala a dosud provozuje a nedokáže ji nahradit ani sebelepší památkový zákon. A represe už vůbec ne. Vysvětlování, přesvědčování, přímý kontakt a komunikace s vlastníkem, systematickosti a vytrvalost, ba přímo tvrdohlavost, to byly hlavní zbraně Věry Kovářů. Kdo s ní spolupracoval, musí si vážit jejich odborných zkušeností, nadhledu a životní moudrosti. Byla iniciátorem a po-

sléze též památkovým dohledem při rehabilitaci a revitalizaci řady památek lidového stavitelství ve Zlínském a Jihomoravském kraji i v kraji Vysočina. K jejím vytýčeným cílům na Uherskohradištsku patřilo, aby se v jednotlivých vesnicích podařilo obcemi vykoupit, následně obnovit a zpřístupnit veřejnosti alespoň jednu památku lidového stavitelství. Tak byla v 80. letech zahájena nelehká, ale v konečném důsledku velmi úspěšná cesta, na jejímž konci zůstaly desítky zachráněných a zpřístupněných objektů ve Vlčnově, Veletinách, Lopeníku, Komni, Strání, Dolním Němčí, Bánově, Nivnici, Drslavicích, Hluku, Tupesích, Břestku, Topolné, Zlámanci a mnoha dalších obcích. Důvěrně blízká byla Věře Kovářů publikační činnost, která nás dokáže vždy názorově obohatit. Za nejvýznamnější tituly lze označit zejména *Lidový dům na Valašsku* (1973), *Lidový dům v jihomoravském kraji* (1976), *Vinohradnické stavby na jižní Moravě* (2005, s J. Matuszkovou), *Katalog lidového stavitelství okresu Hodonín* (2007) a *Lidové stavby na moravském Horácku* (2009, s J. Kučou). S Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici se podílela na vytváření dokumentů s videokazetami o lidovém stavitelství. Početné jsou i její články v odborných časopisech a sbornících. Tato výrazná osobnost památkové péče ve svých aktivitách neustala ani po svém odchodu z brněnské památkové instituce. Nadále se angažuje v práci s řadou institucí a muzeí v ČR i na Slovensku, je členkou poradního sboru při Valašském folklorním sdružení, předsedkyní pro plošnou ochranu památek v ČR, členkou subkomise pro studium lidové kultury v Karpatech a na Balkáně. V letech 2006–2017 se podílela rovněž na řešení grantového úkolu Ministerstva kultury Identifikace a dokumentace tradičního lidového stavitelství ve Zlínském kraji. Hlavní pozornost věnuje především lidové kultuře hmotné, problematice lidového stavitelství a neustále vyvíjí aktivity k jeho záchraně. Neméně důležitou oblastí zájmu Věry Kovářů je ale také nehmotné kulturní dědictví – lidová píseň, hudba a tanec. O své bohaté znalosti materiálu i jeho původních nositelů se ráda dělí na tanečních seminářích, kurzech či v porotách soutěží a přehlídek a napomáhá tak vytvářet vztah k tradicím naší země. Její folkloristickou erudici spojenou s nevšedním estetickým cítěním odrážejí i desítky choreografií pro folklorní soubory. Věra Kovářů nikdy neodmítla prosbu o pomoc: umí poradit, pochválit, ale i přátelsky zkritizovat. Její aktivní přístup k životu přinutí každého velice rychle pochopit, co znamená rčení, že každý je tak mladý, nakolik se cítí. Jejím životním krédem jsou určitě tradiční hodnoty – v jejím případě ovšem nejen pěstované, ale i skutečně žité. Jedno z jejich hesel, kterého se vždy držela, zní: „Když padnu, tak zase znovu vstanu“. Kulturních, odborných a vědeckých akcí, jichž se Věra Kovářů neúnavně účastnila a zúčastňuje, by bylo bezpočet. Za svoji mimořádnou činnost v oblasti folkloru a památkové péče obdržela celou řadu krajských, celostátních i zahraničních ocenění. Je zcela jasné, že letošní významné jubileum nepředstavuje v jejím činorodém životě žádný závažný předěl. Končím přáním: Nechť Tě, milá Věro, neopouští Tvůj nezlomný optimismus, elán, zápal pro dobrou věc a láska k lidem, jež obohacuje a inspiruje nás, kteří se s Tebou tak rádi setkáváme. Ad multos annos!

Jana Spathová

(převzato z *Národopisné revue* 2/2022)

Naši činnost podporují

Obec Kašava

Obec Lukov

Město Fryšták

Nad Kašavú černé pole

Kašava

1. Nad Ka-ša-vú če-rné po-le, já ho o-rat ne-bu-du,

zká - za - li ně ho - le - šo - vští pá - ni,

a-bych já šel na vo - jnu. na vo - jnu.

1. |: Nad Kašavú černé pole,
já ho orat nebudu, :|
|: zkázali ně holešovští páni,
abych já šel na vojnu. :|
2. |: Já na vojnu, z vojny domů,
ty sas ešče nevďala, :|
|: na keho si, moja najmilejší,
na keho si čekala. :|
3. |: Čekala sem, můj synečku,
čekala sem na tebe, :|
|: že až ty se z vojny domů vrátíš,
že my svoji budeme. :|

VS Kašava štandrluje Věře Kovářů k 85. narozeninám, Fryšták 2017

Programový sborník 89. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Kristýna Kubičková, Lucie Uhlíková, Petr Zbranek

Fotografie: Jan Káčer, archivy účinkujících

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2022

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín,
polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Lukov – Štípa – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Lukov – Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez